

Notat

Folketingets Europaudvalg

ACH/AT
RMH/JAIC

Kopi:
Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Folketingets Sundhedsudvalg

Grundnotat vedr. forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) om fællesskabsstatistikker over folkesundhed og arbejdsmiljø, "Sundheds- og arbejdsskadestatistikker", KOM(2007) 46 endelig, af 7. februar 2007

6. marts 2007

Sag nr. 7123-0020

1. Resumé

Formålet med forslaget er at skabe fælles rammer for udarbejdelsen af Fællesskabsstatistikker vedrørende folkesundhed og arbejdsmiljø. Forslaget harmoniserer indberetningerne af data på disse områder og gør den i dag frivillige leverance af data obligatorisk. Forslaget skal bl.a. ses i sammenhæng med Europa-Parlamentets og Rådets program for Fællesskabets indsats inden for folkesundhed (2003-2008) og Rådets resolution om en ny fællesskabsstrategi for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen (2002-2006). Gennemføres forslaget i sin nuværende form, vil det bl.a. betyde, at Danmark skal øge svarbyrden for erhvervslivet, for så vidt angår anmeldelse af arbejdsulykker.

2. Baggrund

Medlemsstaterne har i en årrække indberettet data til Eurostat til brug for europæisk statistik. På sundhedsområdet indberettes data vedrørende befolkningens sundhedstilstand, sundhedspleje og dødsårsager. På arbejdsskadeområdet indberettes data om anmeldte arbejdsulykker og erhvervsbetingede sygdomme. Indberetningerne er baseret på såkaldte "gentleman agreements", hvor medlemsstaterne på frivillig basis har indgået aftaler med Eurostat om at levere bestemte data.

Sundhedsstyrelsen er ansvarlig for indberetning af data vedrørende befolkningens sundhedstilstand, sundhedspleje og dødsårsager. I praksis er arbejdet med undersøgelser af befolkningens sundhedstilstand dog uddelegeret til Statens Institut for Folkesundhed.

Arbejdstilsynet varetager indberetningen af data vedrørende arbejdsulykker, og indberetning af data vedrørende erhvervsbetingede lidelser varetages af Arbejdsskadestyrelsen.

Kommissionen ønsker at harmonisere indberetningerne og dermed grundlaget for produktion af Fællesskabsstatistikker, og har derfor udarbejdet nærværende forslag.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 285 om udarbejdelse af fællesskabsstatistikker¹. Forslaget skal vedtages i form af en forordning efter proceduren om fælles beslutningstagen i henhold til traktatens artikel 251.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen har som begrundelse for fremsættelse af forslaget i henhold til nærhedsprincippet anført, at udarbejdelse af fællesskabsstatistikker over folkesundhed og arbejdsmiljø ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, og at Kommissionen på grundlag af en fællesskabsretsakt bedre kan koordinere den nødvendige harmonisering af statistiske oplysninger på fællesskabsplan. Derimod ser Kommissionen det som medlemsstaternes opgave at indsamle oplysninger og udarbejde sammenlignelige nationale data. Kommissionen anfører, at Fællesskabet derfor kan træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. Traktatens artikel 5.

Regeringen finder det relevant at handle på fællesskabsplan, da der ikke på anden måde kan etableres fælles rammer for en systematisk produktion af Fællesskabsstatistikker.

Det er derfor Regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Formålet med forslaget er, at etablere fælles rammer for udarbejdelsen af Fællesskabsstatistikker vedrørende folkesundhed og arbejdsmiljø. Forslaget harmoniserer indberetningerne af data på disse områder og gør den i dag frivillige leverance af data obligatorisk.

Forslaget omfatter fem statistikområder, tre inden for folkesundhed (Befolkningens sundhedstilstand, Sundhedsplejesektoren, Dødsårsager) og to inden for arbejdsmiljø (Arbejdsulykker, Erhvervs sygdomme). De særlige indberetningskrav er specificeret i særlige bilag.

Forslaget pålægger medlemsstaterne at indberette data, således som de i generelle vendinger er specificeret i særlige bilag for hvert af de fem statistikområder, til Kommissionen (Eurostat). Data skal indberettes årligt, dog skal data vedrørende sundhedstilstand indberettes hvert femte år. Samtidigt med indberetningen skal der fremsendes beskrivelse af data (metadata), herunder kilder til data, dækningsgrad mv. Endelig skal medlemsstaterne hvert femte år fremsende to rapporter om datakilder og -kvalitet for henholdsvis folkesundheds- og arbejdsmiljøstatistikkerne.

¹ Artikel 285:

”1. Med forbehold af artikel 5 i protokollen om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, vedtager Rådet i henhold til fremgangsmåden i artikel 251 foranstaltninger til udarbejdelse af statistikker, hvor det er nødvendigt for, at Fællesskabet kan udøve sin virksomhed.

2. Udarbejdelsen af fællesskabsstatistikker skal være karakteriseret ved upartiskhed, pålidelighed, objektivitet, videnskabelig uafhængighed, omkostningseffektivitet og de statistiske oplysningers fortrolighed; den må ikke medføre uforholdsmæssigt store byrder for erhvervslivet.”

Ifølge forslaget udarbejder Kommissionen manualer, retningslinier eller vejledninger om begreber, metoder og rammerne for statistikkerne. Disse foranstaltninger til gennemførelse af forordningen skal vedtages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol i form af Kommissionsforordninger. I den forbindelse bistår Kommissionen af den Statistiske Programkomite. Det er Kommissionens hensigt, at de allerede eksisterende vejledninger, der er udarbejdet i de respektive Kommissions-arbejdsgrupper for de fem statistikområder, bliver videreført som Kommissionsforordninger. Hvis der konstateres behov for nye data eller for bedre kvalitet af eksisterende data, skal Kommissionen iværksætte pilotundersøgelser med frivillig deltagelse af medlemsstaterne, før der stilles nye forslag.

Forslaget skal bl.a. ses i sammenhæng med Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse² om vedtagelse af et program for Fællesskabets indsats inden for folkesundhed (2003-2008) og Rådets resolution³ om en ny fællesskabsstrategi for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen (2002-2006), der bl.a. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at intensivere bestræbelserne for at harmonisere statistikkerne om arbejdsulykker og erhvervssygdomme. For at nå disse mål har Kommissionen set det som en nødvendighed at skabe et statistikgrundlag, der er baseret på en retsakt frem for det i forvejen eksisterende frivillige indberetningssystem.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig i henhold til traktatens artikel 251 vedr. proceduren om fælles beslutningstagen. Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Der findes ingen eksisterende dansk lovgivning på området, der pålægger Danmark at indberette data til Kommissionen. Det er dog en forudsætning for en sådan indberetning, at der tilvejebringes danske data for de pågældende fem områder. Der findes danske regler for indberetning (anmeldelse) til nationale myndigheder:

Statistikker inden for folkesundhed:

- Sundhedsloven, Lov nr. 546 af 24. juni 2005, giver Indenrigs- og sundhedsministeren bemyndigelse til indsamling af data til Landspatientregisteret fra de offentlige **sygehuse**.

Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og bekendtgørelse nr. 986 af 8. december 2003 om lægers anmeldelse til Sundhedsstyrelsens Landspatientregister af patienter behandlet på private sygehuse eller klinikker, giver Indenrigs- og sundhedsministeren ret til at fastsætte regler til indsamling af data til Landspatientregisteret på private sygehuse.

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1786/2002/EF af 23. september 2002.

³ Rådets resolution nr. 2002/C161/01 af 3. juni 2002.

Sundhedsloven, Lov nr. 546 af 24. juni 2005, samt bekendtgørelse nr. 1046 af 20. oktober 2006 om **dødsattester** og tilhørende vejledning i udfyldelse af dødsattester giver Sundhedsstyrelsen ret til at fastsætte regler om modtagelse af dødsattester

Sundhedsloven, Lov nr. 546 af 24. juni 2005, giver endvidere Sundhedsstyrelsen ret til at fastsætte regler til indsamling af data til registre, hvor Sundhedsstyrelsen i henhold til Sundhedsloven skal følge **sundhedsforholdene**. Dette omfatter sygehuse samt alle andre sundhedsleverende enheder, offentlige som private.

Indberetningskravet til Eurostat omfattet af forordningsforslaget samt følgende Kommissionsforordninger omhandlende Sundhedsstatistikkerne vurderes at kunne honoreres indenfor den eksisterende danske lovgivning på området.

Statistikker inden for arbejdsmiljø:

- Ifølge Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 33 af 20. januar 2003 om anmeldelse af **arbejdsulykker** mv. til Arbejdstilsynet skal arbejdsgivere inden 9 dage efter første fraværsdag anmelde arbejdsulykker og forgiftningstilfælde, der er sket ved arbejde for arbejdsgiveren, såfremt ulykken eller forgiftningstilfældet har medført uarbejdsdygtighed i en dag eller mere udover tilskadekomstdagen. Andre end arbejdsgivere kan anmelde arbejdsulykker, herunder skadelidte selv, fagforeninger, læger og tandlæger eller andre.

Ifølge Arbejdsskadestyrelsens bekendtgørelse nr. 931 af 5. november 2003 skal en **arbejdsulykke**, der antages at kunne begrunde krav på ydelser efter arbejdsskadesikringsloven, snarest og senest 9 dage efter skadens indtræden anmeldes til virksomhedens forsikringsselskab eller til Arbejdsskadestyrelsen.

Anmeldelse sker samtidigt til de to styrelser og skal ske elektronisk eller på særlige papir blanketter, og skal indeholde de oplysninger, der fremgår af blanketten (elektronisk eller papir).

Vedtages forslaget samt heraf følgende Kommissionsforordninger i sin nuværende form vil det betyde, at Danmark ikke kan honorere indberetningskravet til Eurostat med hensyn til antallet af oplysninger om de enkelte ulykkestilfælde. Det vil derfor være nødvendigt at øge oplysningskravet (svarbyrden) i forbindelse med virksomhedernes anmeldelse af arbejdsulykker.

- Ifølge Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 950 af 26. november 2003 om lægers og tandlægers pligt til at anmelde **arbejdsbetingede lidelser** til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen skal læger og tandlæger, der gennem deres erhverv konstaterer eller får mistanke om, at en person har pådraget sig en konstateret eller formodet arbejdsbetinget lidelse eller på anden måde har pådraget sig helbredsmæssige ulemper af skadelige påvirkninger i arbejdet, anmelde dette til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen.

Anmeldelse sker samtidigt til de to styrelser og skal ske elektronisk eller på særlige papir blanketter, og skal indeholde de oplysninger, der fremgår af blanketten (elektronisk eller papir).

8. Forslagets konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige konsekvenser for EU's budget.

Vedtages forslaget som det foreligger, vil det betyde ændrede indberetningskrav til EU. Forslaget udstikker rammerne for hvilken type oplysninger, der skal indberettes for hvert af de fem statistikområder. De nærmere datakrav fastsættes i følge forslaget i en efterfølgende komitéprocedure.

Det er Kommissionens hensigt, at de detaljerede retningslinier, manualer og vejledninger, der allerede er udarbejdet eller har været under udarbejdelse under den frivillige indberetningsordning, får status af Kommissionsforordninger. Da flere af de heri beskrevne datakrav, især for så vidt angår arbejdsulykker, ligger ud over det, Danmark i øjeblikket er i stand til at levere af data, vil disse ændrede indberetningskrav medføre behov for ændring af registrerings- og IT-systemer.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for det offentlige (samfundsøkonomiske konsekvenser).

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget fastsætter, at medlemsstaterne årligt skal indberette data på de enkelte statistikområder, for så vidt angår befolkningens sundhedstilstand dog hvert femte år. Statistikkerne for arbejdsulykker baserer sig på anmeldelser fra virksomhederne. Når indberetningskravet øges i forhold til status quo, indebærer forslaget derfor øgede administrative omkostninger i form af øget svarbyrde for erhvervslivet. Det omfatter bl.a. øget informationsindsamling og -indberetning (anmeldelse) af denne information.

Forslaget vurderes ikke at medføre en væsentlig omstillingsbyrde for erhvervslivet. Det er lovpligtigt for arbejdsgiveren at anmelde arbejdsulykker. Den øgede svarbyrde i form af svar på 3 ekstra spørgsmål vurderes at være ca. 5 minutter pr. anmeldelse. Der anmeldes ca. 44.000 arbejdsulykker om året. Den samlede forøgelse af svarbyrden vurderes derfor at være ca. 3.600 timer om året. Der er ca. 17.000 virksomheder, der anmelder arbejdsulykker om året.

9. Høring

Forslaget vil blive sendt i høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold samt en række offentlige myndigheder og andre organisationer med frist til den 26. marts 2007.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det positivt at indføre et regelsæt, der opstiller fælles standarder for statistikker inden for sundheds- og arbejdsskadeområderne og er

således ikke imod en formalisering af samarbejdet på disse områder. Regeringen finder, at det er vigtigt at have sammenlignelige europæiske data til både fællesskabsformål og nationale formål. Som følge heraf bør en lovgivning fokusere på at opnå de samme data fra alle medlemsstater. Det er derfor regeringens synspunkt, at der kun skal kræves et klart defineret *minimum* af data, som alle medlemsstater er i stand til at levere. Det er endvidere regeringens holdning, at Kommissionens beføjelser til at udfylde rammerne for forordningen er for vidtgående.

Danmark udformer i vidt omfang statistikker ud fra registre, der ofte har et administrativt sigte. Regeringen har intet ønske om at ændre denne administrative metode. Europæisk harmonisering af statistikker ved komitéprocedure på Kommissionsniveau bør derfor alene fokusere på definitioner, metodologi og klassifikationer. Indførelse af nye datakrav bør derimod kun kunne gennemføres ved revision af forordningen ved fælles beslutningstagen af Europa-Parlamentet og Rådet.

Som nævnt i afsnit 4 er det regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen kan dog ikke gå ind for en komitologi, der vil betyde, at Fællesskabet/ Kommissionen har enekompetence til at udstede regler på statistikområdet.

11. Generelle forventninger til alle landes holdninger

De fleste medlemsstater støtter generelt forslag om harmonisering af europæiske statistikker på de pågældende områder, men har på nuværende tidspunkt flere bemærkninger til og indvendinger imod forslaget.

Indvendingerne imod forslaget går dels på forslagets detaljeringsgrad, idet flere lande søger mere stringens og større detaljering af de parametre, der skal indberettes, dels på Kommissionens implementeringsbeføjelser. Endelig eftersøger flere lande en mere dybdegående analyse fra Kommissionens side af de administrative byrder ved forslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.